

TAČKA IV

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET- NIKŠIĆ
VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA
Komisija za ocjenu master rada Olge Rovčanin

I Z V J E Š T A J

Olga Rovčanin, studentkinja master studija Inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je završni rad na temu: “Profesionalna orijentacija adolescenata sa poremećajima u ponašanju”. Tema ovog rada je odobrena 13.5.2023. godine na sjednici Vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof.dr Biljana Maslovarić (mentorka), prof. dr Tatjana Novović i prof.dr Nada Šakotić.

Kandidatkinja Rovčanin je uspješno položila ispite predviđenim nastavnim planom i programom na Inkluzivnom obrazovanju. Nakon temeljnog pregleda rada, Komisija Vijeću podnosi sljedeći izvještaj.

U prvom dijelu, u okviru teorijskog dijela, kandidatkinja Rovčanin opsežno i teorijski – naučno argumentovano razmatra temeljne pretpostavke savremenih naučnih teorija koje se tiču adolescenta sa poremećajem u ponašanju, koji kako navodi Rovčanin, uglavnom nijesu sigurni u svoje interese i sposobnosti, a potrebno im je pružiti pomoć u donošenju realne profesionalne odluke koja će biti u skladu sa njihovim mogućnostima i posebnostima. Rovčanin sitiče da profesionalna orijentacija predstavlja vrlo značajan proces, jer izbor i određenje profilisanje stručnog fokusa pojedinca, kroz prepoznavanje i osvješćivanje dominantnih preferencija određuje u velikoj mjeri njegov budući kvalitet života. Profesionalnu orijentaciju kandidatkinja Olga Rovčanin definiše kao skup međusobno povezanih aktivnosti koje imaju za cilj strukturirano pružanje informacija i usluga, kako bi se pojedincu omogućilo da donese izbore vezane za obrazovanje, osposobljavanje ili karijeru.

Problematična ponašanja se ispoljavaju u različitim vidovima asocijalnog i antisocijalnog ponašanja (skitnja, bježanje iz škole, upotreba alkohola, droga i slično) a u odnosu na vrijeme nastanka razlikuju se tipovi poremećaja ponašanja, sitaknuto je u radu Rovčanin. Nadalje, kandidatkinja Rovčanin izdvaja sa se pod pojmom delinkvencije podrazumijeva različiti broj ponašanja maloljetnika – od neprilagođenog do kriminalnog i za ove pojave koriste se različiti nazivi: maloljetničko prestupništvo, vaspitna zapuštenost, društvena neprilagođenost, asocijalnost, besprizornost, antisocijalnost, huliganstvo i drugo.

Problemi u ponašanju kod maloljetnika, pored adolescencije koja predstavlja veoma osjetljiv i značajan period u formiranju ličnosti, mogu biti i društveno uslovljeni. Društvo treba da pokaže spremnost za nalaženje načina za smanjenje nepovoljnih društvenih faktora koji su u većoj ili manjoj mjeri odgovorni za nastanak problema u ponašanju. To se odnosi, kako je navedeno u radu Olge Rovčanin, na poboljšanje ekonomskih uslova mladih i njihovih porodica, na uspostavljanje adekvatne porodične atmosfere, na podsticanje pozitivnih potencijala vršnjačkih grupa. Faktori koji mogu uticati na pojavu problematičnog ponašanja su takođe i loša socijalizacija mladih, odbačenost od strane vršnjaka, uticaj vršnjačke grupe, prekid školovanja, uticaj porodice i loših porodičnih odnosa, odsustvo adekvatne roditeljske kontrole, pogrešan izbor društva, alkoholizam, narkomanija, loša materijalna situacija itd.

U radu se naglašava da u fazi adolescencije, djeca najviše žele da se osamostale i suprotstave roditeljima. Oni misle da mogu samostalno da donose odluke, da izlaze i da se vraćaju kući kada žele, da se oblače na svoj način, da se kreću u društvu koje oni izaberu, da glasno puštaju muziku, žele da puše. To je za adolescente u tom trenutku jedini cilj i zbog toga nastaju razlike u shvatanjima vrijednosti između adolescenta i njihovih roditelja, između adolescenta i nastavnika. Odrasli ne mogu često da se slože sa stilom oblačenja, njihovim grubim rječnikom. Naročito se boje lošeg društva, delinkvencije, alkoholizma, droge. Uslijed svih ovih nesuglasica adolescenti se udaljavaju od odraslih, ne traže savjete od njih, a često to predstavlja povod za sukobe.

Sušтина profesionalne orijentacije, kako to izdvaja kandidatkinja Rovčanin je da se moraju uskladiti individualne karakteristike pojedinca sa zanimanjem. Tako adolescentu treba pomoći da odabere zanimanje koje je u skladu sa njegovim sposobnostima kako bi postizao uspjeh u radu. Ljudi se među sobom razlikuju po svojim sposobnostima, pa tako u istim školama različiti adolescenti pokazuju različit uspjeh. U procesu profesionalne orijentacije neophodan je individualni pristup. Dva adolescenta u istoj školi i sutra na radnom mjestu mogu se razlikovati

po svojoj uspješnosti jer nijesu jednako sposobni za taj posao i neće postizati isti uspjeh u školi. Na izbor zanimanja pored ličnih osobina i sposobnosti adolescenta, utiče i okruženje iz kojeg potiče (kultura, način života, socioekonomski status porodice).

Kako bi se postigla što veća produktivnost u radu, u prošlosti se, izbor radnika za posao koji će obavljati vršio na osnovu njegovih fizičkih, a ne psiholoških osobina. Zanimarivalo se da se pojedinci razlikuju po svojim osobinama, interesovanjima, sposobnostima, potrebama, željama, očekivanjima. Uslovi rada nijesu takvi da pojedinac može biti uspješan na svakom random mjestu. Sve ovo dovelo je do saznanja da se adekvatnije vrši izbor pojedinaca za određena radna mjesta.

U radu je naglašeno da profesionalni razvoj traje tokom čitavog života. Postoje mnogi faktori koji utiču na izbor budućeg zanimanja: privlačnosti posla, vlastitih sposobnosti, mišljenja bitnih ljudi, pripadnost određenoj grupi. U radu se govori o faktorima koji utiču na izbor zanimanja: želja za određenim zanimanjem, interesovanje učenika za zanimanje, sposobnosti učenika za zanimanja, osobine ličnosti učenika, motivi, stavovi i vrijednosti, mogućnost stručnog usavršavanja, uspjeh iz predmeta značajnih za zanimanje, povoljne mogućnosti zaposlena, pol učenika, uslovi rada, materijalna osnova zanimanja, tipovi ličnosti učenika, zdravstveno stanje učenika, obrazovni i materijalni položaj porodice, lokalna struktura rada, lokalna struktura srednjih škola, teritorijalna pripadnost učenika, tržište rada i radne snage, mediji.

U radu je posebno istaknuto da je jako važno da adolescent napravi pravi profesionalni izbor, a prvi korak u tome jeste kvalitetna profesionalna orijentacija, koja će biti od pomoći u kreiranju profesionalnog razvoja pojedinca i donošenju odluka koje će biti značajne za profesionalni život. Zato, značaj izbora zanimanja ima i psihološki značaj (izbor zanimanja i zadovoljstvo na poslu, osobine ličnosti, posljedice neodgovarajućeg izbora zanimanja, zadovoljstvo učenika izborom škole), socijalno-ekonomski značaj izbora zanimanja, dimenzije profesionalnog statusa.

U drugom dijelu rada izložen je metodološki konceptualni okvir, koji se operacionalizuje kroz postavljene zadatke i njima odgovarajuću istraživačku hipotezu koja glasi: Pretpostavlja se da se profesionalna orijentacija adolescenata u crnogorskim srednjoškolskim ustanovama sa poremećajima u ponašanju ostvaruje kvalitetno, i uključuje sve značajne aspekte procjene i podrške svakom pojedincu na putu funkcionalnog integrisanja u društvenu zajednicu. Ovako postavljena hipoteza je nakon statističke obrade, djelimično potvrđena.

Kandidatkinja Rovčanin u istraživačkom dijelu rada stavlja focus na analizu stavova 100 učenika adolescenata sa poremećajem u ponašanju, sa područija Podgorice iz četiri srednje škole: „Sergije Stanić“, „Ivan Uskoković“, „Mirko Vešović“ i „Vaso Aligrudić“ kao i onih koji su zbog poremećaja u ponašanju izdvojeni iz porodica u instituciju socijalne i dječije zaštite JU Centar „Ljubović“. Istraživanjem je bilo obuhvaćeno i 40 profesora iz navedenih srednjih škola, i 10 stručnih radnika JU Centra „Ljubović“. Ovim istraživanjem, fokus grupu su činili savjetnici za profesionalnu orijentaciju (CIPS).

Smatramo da ovo istraživanje kolegkinice Rovčanin ima svoj naučni i puni didaktički doprinos u cilju unapređenja vaspitno-obrazovnih praksi, i u tom smislu Komisija sa zadovoljstvom konstatuje da je master rad kandidatkinje Olge Rovčanin na temu: “Profesionalna orijentacija adolescenata sa poremećajima u ponašanju”, izrađen po svim kriterijumima koji karakteriše format master rada, i zato Komisija predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da kandidatkinji Olgi Rovčanin odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, novembar 2023.godine

Komisija u sastavu:

Prof.dr Biljana Maslovarić, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof. dr Tatjana Novović, Filozofski fakultet, Nikšić

Prof.dr Nada Šakotić, Filozofski fakultet, Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 29.2.2024.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	691		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 4

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici održanoj 13. 03. 2024. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Profesionalna orijentacija adolescenata sa poremećajima u ponašanju** Olge Rovčanin, studentkinje akademskih postdiplomskih studija Studijskog programa za inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović